

MASZK ÉS TOLL

HUSZTI PÉTER:

Tűlevelek!

Az örökzöldek okosabbak. Nem herdáljuk sokatátott, Sokotmegélt leveleiket. Megörzik őket. Ahogy mi is cipeljük, hurcoljuk, vigyázzuk: az emlékeinket.

NEKUNK, AKIK ...

Jóban-rosszban együtt vagyunk, sikerekből, bukásokban! Már unjuk, annyira ismerjük egymást.

Tudjuk, mikor vagyunk vidámak, mikor szomorúak. Hogyan szeretünk és gyűlölünk. Milyenre ébredtünk. Hogy kaparjuk össze magunkat a délelőtti próbák-

ra. Milyen méltatlan és milyen igaz nagy gondokkal küszködünk.

Ki kivel járt és jár és fog járni.

Szóval mindent. Csak Istenem, azt ne higgyük, hogy ismerjük egymást.

Jaj, csak azt ne!

MIT MONDIK ... EGY FINOM EMBER!

Lement a függöny. Elaludtak a reflektorok, kezdik darabolni a pozsonyi templomot. Az öltözőben levezem II. Lajos koronáját, páncélját, pikkelyes kesztyűjét, csizmáját, ősz haját. Vatta, benzin, olaj, mosdás. Felöltözöm. A folyosókon még ott kigyóznak, kergetőznek Szomoró dorbézőlo mondatai. Bambán melegítem a kocsit, elindulok hazafelé. A Nyugatnál elég figyelmen kívül, jelzés nélkül átmegek egyik sávból a másikba. A tükörből észreveszem, hogy egy gyönyörű bordó B 16-os villogtat rám dühösen, kénytelen fékezni, sávot váltani. A Vigaszínháznál

piros lámpát kapok, ő utolér, lecsavarja az ablakot. Integek, hogy mondani akar valamit. Az én ablakom borzasztó nehezen jár, de hát rángatom, vacakolok, végre sikerül.

Parancsoljon, mondom némi bűntudattal.

Szemüveges tudósféle finom kis ember ül a nagy kocsiban. Rám bámul; jól van! — megismert, zavarban van.

Parancsoljon! — mondom még egyszer. S várom, hogy csak oktasson, csak rójon meg tanárosan.

Kérem tisztelettel ... meg kell jegyzem ... hogy ön egy barom!

ALOM, MIT NEM LÁTTAK MEG ...

Vége nincs, szörnyű unalmas vidék. Alföldnyi ebéd-lóasztal. Valami dülűtön caplatok, teljesen egyedül. Remeg a levegő a hőségtől. Nagyon messze, hang nélkül, mint a moziban, feltűnik egy homokfutó. Cilinderes undok pofa ül benne. Letérek az útról, ő a nagyobb. Hatalmas porfelhőt verve megy el mellettem. A

pofa visszanéz. Jézus-Mária! — én vagyok. A kocsiban is én ülök. Cikisen megemelem a cillindert, lenéző, vállonveregető randa módton. Aztán otthagynom magamat és elviharzik.

Kérem! tisztán emlékszem, hogy én azzal maradtam, akit otthagytam. Hű! Zavaros! De ahogy megmagyarázták!!!

BRASSÓI ABSZURD ...

Főlröpítettük magunkat, fől a havasok aljába. Rajta! Csak üssön fejbe a nehéz levegő, a nap, a hűvösség, a sűrű csend. A magány.

Négyen vagyunk, egységül vagyunk.

Elena gyopárt keresgéi, Janó köveket gyűjt, Nelu meg én hanyatt fekszünk a nedves fűvön.

Bámulom a kergetőző felhőket. Messze tőlünk ma-

gyar család. Kemény turisták.

Csak a felhőket figyelem, de a szél idehozza kurjongatásukat.

Halihé! — halihó!
Cigaretta! Cigaretta!
Hol a kaja? Halihé!
Hol a pia? Halihó!
Anyatoknál, szókik velem!
Halihé, halihó.
Szókik velem!
Halihé, halihó!

FILMGYARI SZERZODESI

Szó sem lehet róla. Nem hát. Nem hülyültünk meg. Napi 150 forintért nem fogunk lovagolni, küzni a sárban, vivni és hósi halált halni, füstben, koromban, ágyútüzből. Végül is a főiskolás is mindjárt színész. Abból elég: hogy pirossapkás katonákat, zöld csizmás szuronyosokat, kocscikat, lovakat, főiskolásokat kérjük azonnal a kamerákhoz! Most rögtön kimegyünk a filmgyárba, s megmondjuk a gyártásnak, rendezőnek, igazgatónak és kész. Nincs duma.

Kimentünk, megmondtuk.

— Gyula bátyám, ezt 150 forintért nem csináljuk!
— Jaj srácok, nem tudtam még mondani nektek, nem is tudok 150-et fizetni. Utána néztem, sajnos, most csak 100-ra van keret.

— Csak 100! — Hát ez borzasztó. Legalább 150-et nem lehetne?
— Nehéz ügy! Nem tudom. Esetleg. Megpróbálom.

— Előre is nagyon szépen köszönjük Gyula bátyám!
— Ökte srácok. Viszlat.

Igaz? Hogyha nem vagyunk ott, akkor is gőzölög a Vezüv; locsognak a vaporettók és a gondolák; pingálnak a Place du Tertre-n; játszóak a sexfilmeket a Söhóban; időben zárják és nyitják a Szent Pétert; zügnak a harangok a Kreml-

ben; masíroznak a játékatónák a Buckingham palota előtt; pizza sül a Ponte Vecchio tövében! Vetkőznek a lányok a Folie-ban és hívogatón játszik három zenekar háromféle zenét a Piazza S. Marcon?

Igaz?

HIVATASUDAT

Egy régi nyár Szegeden.

Az ember tragédiája szabadtéri előadásán a prágai kép után rohantam átöltözni. Tanítványruha le, tanulóruha föl. Harsogtak a Londont bevezető trombiták, kürtök, fanfárok. Átverekedtem magam a Dóm körül várakozó statisztákon, lovakon. Eppen a harangtornyot körületekerődző falépcső aljához értem, mikor

lihegve vágtat velem szembe a lacikonyhák és borharapók felől egy zavaros szemű fura kis figura. Lila tógában van, a lábán örmólan fehér tornacipő, a fején francia forradalmár sapka, kezében egy zacskó töpörtű, a hóna alatt egy óriás-kifli. Megtorpan, hallgatja a fanfárokat, aztán rámor-dít: A szentségit! Ez más Amsterdam!

A SZIVE DIKTALTA

Mélyen tisztelt nagyrabecsült Rendező Úr!

Kötelességem írni Önnek, figyelmeztetni az óriási bajokra. Nem mehetek el mellettük. Talán túl finom, de mindenesetre méréző lelkem nem bírja elviselni azt a szörnyű vandalizmust, amelyel csoportos szereplőtársaim (illetve ellenségeim) deherozálják, agyontaposkák a mű gyönyörét és az ön csodálatos európai nivójú rendezését.

Ugyanaz az angyal, aki a kedd éjszakai próbán a

templom hetedik ablakából ledobta a trombitát és társával együtt disznó közbeszólásaival zavarta a lenn hőmpölygő művészetet, a tegnapi esti előadáson olyan mélyre jutott, hogy nem álltolt — bocsánat a kifejezésért — levezelni onnét. Nekem ez nagyon fájt. Kötelességem volt jelenteni. Könyörgöm intézkedjék. Ez tűrhetetlen!

Mély tisztelettel!

a harmadik ablakban álló angyal,

DE SZERETTEM VOLNA OTT LENNI,

mikor a nagy vihar után először kimentek a tengerre, a sokat foltozott, javított hálókkal, mikor hiába való órák után hajnalban kifogták azt a delfint. Tudod, a hálóban elkezdett sírni — mint egy halálarémült kisgyerek zokogott — óriási könnyekkel, igazi fájdalommal, könyörgéssel, hogy dobjátok őt vissza a tengerbe. Visszarendték; de nem menekült el, kísérte a bárkát, mókázott, bohóckodott, meghálálva a jóságot. Még a kenyérral is játszott, labdázott.

Igaz, közben meg is vizsgálta tüzetesen, hogy nincs-e a dolgában valami csalis, nincs-e a nagyszerű ajándékban újabb kelepce.

De szerettem volna ott lenni, amikor ti — kemény halászok — elfelejtve mindent, teli tudóból hahotázatok a vízi bohóc viccein, s mikor az öreg azt mondta, hogy ez a delfin — soha az életben nem fog titeket elfelejteni, figyel majd, leskelődik és minden találkozásnál boldog hajbökölással fog köszönetni.

De szeretném tudni, igaz-e lett-e az öregnek?

KI LAKIK MOST ABBAN A HÁZBAN?

Igaz, megbeszéltük, ezt nem kérdezem. Jó! Nem akarom tudni. Nem megyek oda, nem járom körül. Messziről sem pislogok arafelé.

Pedig jó volt ott. Nyugalom volt.

Jó volt hajnalban kapkodva felkelni. Jó a két órai autózás, a száguldás szembe a nappal, hogy ne kések el a forgatásról. Jó volt egész nap sokat, nagyon so-

kat dolgozni, aztán megint két órai autózás, megint szembe a nappal, s megint a nagy ház, az alkony, a boldogság. Azt hittem, akkor mindent elmondtunk, ott a parton, a vízben, a tűz mellett, a jegenyesoron, a töltési borozóban, a csónakházban és a nagy fa alatt a lépcsőkön.

Azt hittem, mindent elmondtunk. Pedig még milyen sok lenne...